

Nr 251.

Av herr **Lindblom m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till upplysningsarbete rörande mellanfolkligt samarbete och utrikespolitiska frågor.

I statsverkspropositionen (III ht s. 32) har Kungl. Maj:t föreslagit sådan ändring av anslaget till »Upplysningsarbete rörande mellanfolkligt samarbete och utrikespolitiska frågor», det s. k. fredsanslaget, att Utrikespolitiska institutet och Föreningen Mellanfolkligt samarbete för fred erhålla hela anslaget om 75 000 kronor, medan övriga organisationer, som tidigare erhållit del av detta anslag, icke skulle erhålla något bidrag till sin verksamhet. Samtliga organisationer ha med hänsyn till den stigande prisutvecklingen anhållit om viss ökning av bidraget.

Departementschefen förordar nu på grund av detta skäl ökning av de båda nämnda organisationernas anslag men på bekostnad av de övrigas. Han har icke ansett sig kunna påyrka någon höjning av det sammanlagda anslaget på denna punkt. Beträffande de övriga framhålles: »Utan att vilja underkänna värdet av den ideella verksamhet, som bedrivs av övriga nämnda sammanslutningar, finner jag det ofrånkomligt, att de med hänsyn till det stränga kravet på sparsamhet med allmänna medel nu få hänvisas till att söka finansiera sin verksamhet genom enskilda bidrag.»

Med hänsyn till den omfattande verksamhet, som särskilt tre av de organisationer vilka enligt förslaget skulle undandragas hittills utgående bidrag utöva, nämligen Svenska freds- och skiljedomsföreningen, Internationella kvinnoförbundet för fred och frihet, svenska sektionen, samt Skolornas fredsförening, finna vi det orimligt att dra in bidraget till dessa. Den ökning av de bidrag, som enligt förslaget tillkommer Utrikespolitiska institutet och Föreningen Mellanfolkligt samarbete för fred, anse vi vara väl motiverad med hänsyn till de ökade kostnaderna för verksamheten, men vi finna det omotiverat att detta skall ske på övriga fredsorganisationers bekostnad. De tre ovannämnda organisationerna ha i förhållande till det ringa belopp, vilket tilldelats dem under årens lopp, utfört ett upplysningsarbete, som är värt det varmaste erkännande. Framför allt ha dessa med sin upplysningstjänst nått ut till folkets breda lager. De kurser, föreläsningar och möten av olika slag, som dessa organisationer hålla överallt i hela vårt land, ha i stor utsträckning gällt upplysningar om FN och dess verksamhet samt spörsmål om mellanfolkligt samarbete.

Enligt de uppgifter vi erhållit från de tre berörda organisationerna sker deras upplysningsarbete i huvudsak efter följande linjer:

organiserande av studiecirklar och studiekurser, vid vilka behandlas ämnen rörande FN:s organisation och arbete och i övrigt frågor av internationell räckvidd,

regelbunden föreläsningsverksamhet bl. a. genom anställda resesekre-

rare. Under 1951 ha över 500 föreläsningar hållits i berörda ämnen med ett deltagarantal, som överstiger 30 000,

utgivande av tidskrifter och medlemsblad, innehållande information i internationella frågor,

distribuerande av FN-material framför allt till skolorna,

intensifierat upplysningsarbete bland ungdom, särskilt med inriktning på FN och skapande av internationellt tänkesätt och mellanfolklig förståelse. Detta arbete har bedrivits bl. a. genom anordnandet av föredrag i folkskolans högre klasser, kommunala flickskolor, läroverk, seminarier och folkhögskolor. För detta ändamål finnas av föreningarna heltidsanställda föredragshållare. Under 1951 ha hållits mera än 200 sådana föreläsningar, och dessa ha av lärare och elever mottagits med det största intresse. Vidare ha stipendier lämnats till ungdom för beivrande av internationella kurser såväl inom Sverige som i utlandet. Dessutom ha pristävlingar om uppsatser i internationella frågor anordnats.

Att hänvisa organisationer, som bedriva en så omfattande verksamhet på ett så livsviktigt område trots ett så ringa statligt bidrag, till »att söka finansiera sitt arbete genom enskilda bidrag» är närmast att anse som ett underskattande av deras verksamhet. Dessa föreningar ha alltid varit nödsakade att på olika sätt vädja till den enskilda offerviljan. Skulle riksdagen besluta att hittills utgående bidrag indragas torde detta — inte minst på grund av de ökade omkostnader som även dessa organisationer få vidkännas — innebära att de icke kunna fortsätta sin upplysningsverksamhet i samma omfattning som nu sker. Att för en anslagssumma av några tusen kronor riskera en nedskärning av den verksamhet, som utföres av dessa trenne organisationer, anse vi icke tillrådligt. Det behövs mycken upplysningsverksamhet i vidaste kretsar i dagens läge, särskilt därför att begreppen fred och demokrati hålla på att förvanskas på olika sätt.

Med stöd av vad vi sålunda anfört hemställes,

att riksdagen måtte besluta att till upplysningsarbete rörande mellanfolkligt samarbete och utrikespolitiska frågor för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 85 000 kronor samt att därav 10 000 kronor skola fördelas mellan Internationella kvinnoförbundet för fred och frihet, svenska sektionen, Svenska freds- och skiljedomsföreningen samt Skolornas fredsförening i ungefärlig proportion till tidigare utgående belopp.

Stockholm i januari 1952.

<i>E. A. Lindblom.</i>	<i>Anna Sjöström-Bengtsson.</i>	<i>Yngve Persson.</i>
<i>H. Sten.</i>	<i>Gust. Sundelin.</i>	<i>Johan Sunne.</i>
<i>Justus Lindgren.</i>	<i>Lage Svedberg.</i>	<i>B. A. Nilsson.</i>
<i>Ture Nerman.</i>	<i>Torsten Bengtson</i>	<i>Bertil Mogård.</i>
	<i>i Danderyd.</i>	
<i>Martin Söderquist.</i>	<i>John Björck.</i>	<i>P. J. Näslund.</i>